

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента Білої Вікторії
Русланівни на дисертацію Тарасюка Юрія Васильовича
на тему «Адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в
Україні», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних
наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове
право; інформаційне право**

Актуальність теми дослідження. Житлове будівництво є однією із найскладніших та проблемних сфер державного регулювання. Незважаючи на те, що право на житло є однією з важливих характеристик належного рівня задоволення базових потреб населення, на сьогодні відсутній системний підхід до його правового регулювання. По сьогодні не вироблено єдиного та комплексного підходу до публічного адміністрування у цьому напрямі, відсутній чіткий розподіл завдань та повноважень між суб'єктами адміністративно-правового регулювання житлової сфери.

За таких умов необхідно створити теоретичну та нормативну конструкції адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, визначити форми, методи, та процедури діяльності суб'єктів владних повноважень, що в силу закону зобов'язані гарантувати доступність та безпечність житла для громадян. Утім, це неможливо без проведення публічного обговорення проблем, що виникають у відносинах між владними та приватними суб'єктами у сфері житлового будівництва, та їх наукового осмислення, формулювання обґрунтованих пропозицій, спрямованих на імплементацію позитивного зарубіжного досвіду для реального підвищення ефективності виконання державою покладених на неї завдань і функцій у сфері реалізації житлових прав громадян.

Як наслідок, ми спостерігаємо наявність поодиноких праць прикладного характеру та брак ґрунтовних теоретичних розробок з окресленої

проблематики. Це негативно позначається не тільки на теорії адміністративного права, а й на практичних аспектах реалізації житлових прав громадян. Існування прогалин в дослідженні зазначених проблем призводять до безсистемного, дезорганізуючого впливу не тільки на процес і право загалом, але й на інші сфери суспільного життя. З огляду на це, актуальність теми дисертаційного дослідження Ю. В. Тарасюка не викликає сумнівів.

Дисертація виконана відповідно до основних положень Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015, Концепції реалізації державної політики з нормативного забезпечення будівництва в Україні на період до 2015 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.07.2010 № 1436-р, Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, Концепції державної житлової політики, схваленої Постановою Верховної Ради України від 30.06.1995 № 254/95-ВР, Плану законодавчого забезпечення реформ в Україні, схваленого Постановою Верховної Ради України від 04.06.2015 № 509-VIII, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 03.03.2016, а також Пріоритетних напрямів наукових досліджень Університету сучасних знань на 2017–2022 рр. (протокол Вченої ради Університету сучасних знань № 3 від 08.12.2016) (стор. 13–14).

У цьому також розкривається актуальність теми дисертаційного дослідження, оскільки пріоритетні напрями розвитку держави, повинні мати своє наукове обґрунтування.

Мета і завдання дослідження (стор. 28–29), їх постановка та послідовність дозволяють розкрити основний зміст теми дисертації. Об'єкт та предмет дослідження сформульовані достатньо чітко та зрозуміло, що і дозволило комплексно проаналізувати поставлену проблему (стор. 27), не виходячи за межі наукової спеціальності.

Належна ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків та пропозицій забезпечується, по-перше, плідним використанням розгорнутої методології наукового дослідження правових явищ; по-друге – рівнем узагальнення теоретичних висновків і поглядів, викладених у вітчизняній та зарубіжній літературі, правових концепціях і відповідних програмах; по-третє, ретельним вивченням джерел позитивного права; по-четверте, належною апробацією результатів дослідження і їх оприлюдненням, відповідно до встановлених МОН України вимог.

За методологічну основу дослідження взято сукупність загальнонаукових та спеціально-правових методів наукового пізнання, застосування яких зумовлене метою, завданнями, специфікою предмета й об'єкта дослідження.

Діалектичний метод становить методологічну основу дисертації і був застосований для з'ясування змісту житлового будівництва як об'єкта адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. Структурно-логічний метод використано під час з'ясування системи суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, виявлення особливостей їх адміністративно-правового статусу, встановлення кола публічно-правових принципів забезпечення житлового будівництва в Україні. Методи моделювання та прогнозування застосовано для з'ясування шляхів удосконалення адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері житлового будівництва в Україні та напрямів удосконалення державної політики й адміністративного законодавства в цій сфері.

Джерелами фактичного матеріалу є результати власних досліджень, політико-правова публіцистика, статистичні та аналітичні матеріали, довідкові видання, Інтернет-ресурси тощо.

Сформульовані в дисертації наукові положення, висновки і рекомендації є достатньо обґрунтованими, з точки зору логіки та методології наукового дослідження. Їхньому отриманню передувала значна робота з аналізу нормативних актів, вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, в яких висвітлюються питання адміністративно-правового забезпечення житлового

будівництва. Високий ступінь вірогідності та наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу літературних джерел – 271 найменування, узагальнених практичних матеріалів й відповідних наукових методів. Це дозволило дисертанту сформулювати низку важливих наукових положень, пропозицій, висновків та рекомендацій.

Структура і зміст роботи переконливо свідчать про практичну зорієнтованість роботи, як підґрунтя для подальших досліджень й удосконалення правового регулювання у сфері житлового будівництва в Україні.

Основні положення дисертації викладено у 10 наукових публікаціях за темою дослідження: 5 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України включених до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International, 1 – в іноземному науковому періодичному виданні та 4 тезах доповідей і наукових повідомлень на наукових конференціях.

Вказане дозволяє дійти висновку про достовірність та обґрунтованість положень та висновків дисертаційної роботи.

Достовірність і наукова новизна одержаних результатів дослідження, наукових оцінок, пропозицій і рекомендацій, теоретичних узагальнень та висновків, які складають основний зміст дисертаційної роботи Ю. В. Тарасюка, в значній мірі зумовлюється актуальністю обраної теми та вдалим напрямом дослідження. Рецензована наукова робота визначається тим, що у результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків.

У першому розділі дослідження автор здійснює характеристику становлення та розвитку адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, визначає особливості житлового будівництва об'єкта регулюючого впливу норм адміністративного права, з'ясовує місце останніх у регулюванні відносин у сфері реалізації житлових прав громадян. Цей розділ є своєрідним фундаментом подальшого наукового осмислення авторського

розуміння змісту адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні та особливостей функціонування його основних складових.

У цьому розділі Ю. В. Тарасюком сформульоване досить вдале визначення житлового будівництва як об'єкта адміністративно-правового забезпечення, що має дві складові: створення будівельних конструкцій; забезпечення умов для реалізації громадянами гарантованого Конституцією України права на житло. Варто підтримати й з'ясовані здобувачем особливості житлового будівництва як об'єкта адміністративно-правового забезпечення (підрозділ 1.2.).

Здобувачем встановлено, що нормами адміністративного права у визначаються юридичні умови та загальнообов'язкові правила поведінки учасників відносин житлового будівництва, забезпечується законність та ефективність роботи органів публічної адміністрації, гарантується реалізація прав громадян та колективних приватних суб'єктів у цій сфері. Привертає увагу й ґрунтовний аналіз нормативно-правових актів у сфері житлового будівництва, що дозволив авторові виділити ключові проблеми, що потребують вирішення (підрозділ 1.3).

У другому розділі дисертації автором досліджено складові системи адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. З'ясовано систему суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, принципи, форми, методи й процедури їх діяльності.

Схвально варто оцінити пропозицію здобувача щодо поділу суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні на дві великі групи, а саме: суб'єктів загальної компетенції, що здійснюють формування та реалізацію державної політики в будівельній галузі, зокрема у сфері житлового будівництва, та суб'єктів спеціальної компетенції, що безпосередньо застосовують форми і методи адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва (підрозділ 2.1). Детально проаналізовано правовий статус кожного з названих суб'єктів.

З'ясовано принципи адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, що запропоновано об'єднати у такі групи: загальноправові, що є визначальними для здійснення будь-якої діяльності публічної адміністрації; галузеві, які характерні для будівельної галузі взагалі; 3) спеціальні, що відображають специфіку сфери забезпечення житлового будівництва (підрозділ 2.2.). Схвально варто оцінити акцентоване автором значення принципу забезпечення суворого дотримання правил безпеки та вимог щодо охорони навколишнього середовища.

Заслужують на підтримку й виявлені здобувачем особливості нормативної форми забезпечення житлового будівництва в Україні, до яких, серед іншого й віднесено її орієнтованість на узгодження національних норм із європейським стандартами у сфері житлового будівництва (підрозділ 2.3). Погодимось із дисертантом у тому, що узгодження нормотворчої форми із європейськими стандартами важливе не лише з позиції забезпечення формального виконання умов вступу до Європейського Союзу, але й з огляду на необхідність забезпечення прав громадян на належні житлові умови, безпеку їх життя та здоров'я, ефективного використання ресурсів, зокрема енергетичних.

Слід відзначити детальний аналіз дозвільних та контрольно-наглядових процедур адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні (підрозділ 2.4.). Цінними є висновки автора щодо відмінностей функціонального призначення процедур нагляду та процедур контролю у сфері житлового будівництва.

У третьому розділі дисертації Ю. В. Тарасюком досліджено напрями удосконалення адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. Автором проаналізовано проблемні аспекти застосування адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері житлового будівництва в Україні, вказується на необхідність систематизації та узгодження підстав та видів санкцій за вчинення порушень у сфері житлового будівництва фізичними та юридичними особами (підрозділ 3.1).

Варто звернути увагу на спробу дисертанта сформулювати конкретні пропозиції щодо запозичення та застосування в Україні досвіду адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва США, Польщі, Німеччини (підрозділ 3.2).

Цінність також представляють запропоновані здобувачем основні положення оновленої Концепції вдосконалення державної політики у сфері житлового будівництва, до яких, серед іншого, запропоновано віднести: а) підвищення інвестиційної привабливості будівельної галузі; б) шляхи покращення діяльності суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва; в) напрямки покращення законодавства у цій сфері (підрозділ 3.3).

Практична і теоретична значущість результатів дисертаційного дослідження. У роботі Ю. В. Тарасюка сформульовано важливі для науки адміністративного права теоретичні висновки й практичні рекомендації. Вони можуть бути використані у правотворчій і правозастосовній діяльності, а також в освітньому процесі та науково-дослідній сфері, про що свідчать відповідні акти впровадження.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Ю. В. Тарасюка «Адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні», варто зазначити, що деякі її положення є дискусійними та потребують додаткової аргументації:

1. Критично варто оцінити віднесення здобувачем у підрозділі 2.3 адміністративних договорів до різновидів нормативної форми забезпечення житлового будівництва в Україні, оскільки наведені автором приклади укладення адміністративних договорів у будівельній галузі в європейських країнах мають індивідуальний характер. Загалом договірній форми адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва варто було б приділити більше уваги, особливо враховуючи проведений автором ґрунтовний аналіз європейських стандартів у цій сфері (підрозділ 2.3., 3.1), що може і

повинно бути використано для зміни форм об'єктивації взаємодії публічної адміністрації й населення.

2. Додаткового обґрунтування під час прилюдного захисту потребує поняття «організаційно-правові форми» (підрозділ 2.3), що введене автором у понятійний ряд форм адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні поряд із поняттями нормативної, правозастосовної та організаційної форми.

3. Варто було б детально проаналізувати питання практичної реалізації методів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні (підрозділ 2.3). Автором виявлено їх види та здійснено класифікацію, однак не з'ясовано особливостей реалізації у діяльності суб'єктів владних повноважень.

4. Серед положень наукової новизни зазначено про необхідність розробки й ухвалення низки нормативно-правових актів. По тексті роботи також вносяться відповідні пропозиції (підрозділи 1.3, 2.1, 3.1, 3.3), формулюються конкретні нормативні приписи або приблизна структура програмних актів. Однак зі змісту роботи не зрозумілий авторський підхід до формування змісту та структури нормативного акта з питань взаємодії органів публічної адміністрації у сфері житлового будівництва. Під час прилюдного захисту хотілося б почути думку автора щодо тих проблемних аспектів, які необхідно унормувати названим нормативно-правовим актом.

Наведені зауваження мають переважно дискусійний характер та не впливають на позитивну оцінку виконаної Ю. В. Тарасюком наукової роботи, а здійснений дисертантом творчий доробок заслуговує на повагу і безумовну підтримку.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.
Подана до рецензування дисертація містить раніше не захищені наукові положення та отримані особисто автором нові науково обґрунтовані результати у сфері адміністративно-правової науки, які у сукупності розв'язують важливе науково-прикладне завдання вдосконалення адміністративно-правового

забезпечення житлового будівництва в Україні. Дисертація має відповідну наукову цінність і позитивне значення для подальшого розвитку адміністративного права і адміністративного законодавства.

Положення дисертації знайшли належне відображення в опублікованих дисертантом наукових публікаціях. Зміст автореферату у встановленому МОН України обсязі, належним чином кореспондується із дисертацією та її основними результатами. Наведене дозволяє визнати дисертаційну роботу «Адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні» завершеним самостійним дослідженням, що відповідає вимогам МОН України до дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, а також п. п. 9 та 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567. Автор дисертації – Тарасюк Юрій Васильович на підставі прилюдного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**Доктор юридичних наук, доцент,
Заступник начальника Факультету підготовки,
перепідготовки та підвищення кваліфікації
працівників податкової міліції
з навчально-методичної роботи
Університету державної
фіскальної служби України**

Вікторія БІЛА

Підпис: <i>В. Біла</i>	засвідчую:
<i>Вікторія Біла</i>	Учений секретар УДФС України
<i>24 04 2014</i>	